

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
ו' אלול תשע"א

פרשה:
פרשת כי תבוא

כותרת:
היכונו: ראש השנה מסוגל למימוש המשאלות

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

פרשת כי תבוא

היכוננו: ראש השנה מסוגל למימוש המשאלות

כולם שמעו על גולדה מאיר שהיתה ראש ממשלת ישראל. בתקופתה כיהן כנשיא המדינה יהודי - "חסיד חב"ד" - בשם שניאור זלמן שז"ר. אמנם הוא לא היה לבוש כמו חסיד מן המניין, הוא לא גידל זקן ולא התלבש כמו חסיד, אבל בתוך לבו פנימה קיננה נשמה של חסיד.

שז"ר היה צאצא למשפחה של חסידים מדורי דורות. סבא שלו, ר' משה גינצבורג ממיר, היה חסיד חב"ד בכל נימי נפשו. שז"ר היה מספר רבות אודות הסבא הזה שהיה איש עסקים מצליח, ובד-בבד איש שמח בטבעו שתמיד היה נעים לשוחח איתו והוא שמח לסייע לכל מי שפנה אליו. גם הסבתא, זלדה, היתה אשה חכמה ומלומדת שתמיד קיבלה אורחים בסבר פנים יפות.

דבר אחד בלבד העיב על אושרם: הם לא זכו לילדים. היא דווקא הרתה וילדה כמה פעמים, אבל ילדיהם לא האריכו ימים רח"ל ל"ע. בכל שנה היה ר' משה ממיר נוסע אל הרבי ומבקש ברכה לזרעא חייא וקיימא, אבל לדאבון הלב כל הברכות לא הועילו לו.

שנה אחת, קצת לפני ראש השנה, אשתו הרתה, והיא הזהירה אותו שלא יחזור הביתה ללא הבטחה מפורשת מפי הרבי שהילד הזה יהיה ילד בריא ויאריך ימים. הוא אכן הבטיח לה שהוא יעשה כל שביכולתו כדי למלא את בקשתה. כאשר הוא הגיע לליובאוויטש - עיירתו של הרבי - מצא שם שמחה והמולה רבה. אורחים רבים הגיעו מכל ערי רוסיה וממקומות נוספים, חסידים שלא התראו זה עם זה במשך שנים רבות נפגשו ונפלו איש על צווארי רעהו.

הפעם ר' משה היה במצב רוח עליו במיוחד. הוא הרגיש שבביקור הנוכחי זה עומד להתרחש... באותה שנה הרבי היצמח צדקי הסתלק ואת מקומו מילא בנו אדמו"ר המהר"ש. הוא הרגיש אפוא שזוהי שעת רצון והפעם הוא יקבל סוף סוף את הברכה המיוחלת.

בראש השנה אנחנו קוראים את ההפטרה על חנה, אמו של שמואל הנביא. זהו סיפור שאירע לפני שלוש-אלפים שנה בערך. חנה היתה נשואה לאלקנה שהיה מנהיג בארץ ישראל באותה עת, וגם היא היתה נביאה בזכות עצמה. הם חיו בטוב ובנעימים, אבל לא זכו לפרי בטן. כאשר חלפו עשור שנים מאז נישואיהם, היא הציעה לבעלה לשאת אשה נוספת וכך לפחות יהיו לו ילדים. ייתכן - כך היא חשבה - שבזכות ההקרבה שלה שהיא מוכנה לחלוק את בעלה עם אשה נוספת, הקב"ה ירחם עליה וגם היא תזכה לפרי בטן. "כיון שראתה חנה שלא ילדה אמרה, אומר לו לבעלי שיכניס צרתי לביתי, ומתוך זה יראה הקב"ה שהכנסתי צרתי לביתי ויפקוד אותי" (פס"ר מ"ג).

מהיכן בא לה הרעיון הזה? משרה אשת אברהם אבינו, שגם היא היתה אשה עקרה וכעבור עשר שנים היא הציעה לבעלה אברהם להתחתן עם הגר. שרה אמרה "אולי אבנה ממנה", ואומר רש"י: "בזכות שאכניס צרתי לתוך ביתי". ואכן לבסוף היא זכתה שנולד לה בנה יצחק.

גם חנה חשבה שהיא תעשה את אותו הדבר. ואכן בעלה אלקנה נשא אשה שנייה בשם פנינה, ואכן "ויהי לפנינה ילדים ולחנה אין ילדים". אולם במקום להכיר טובה לחנה על כך שהיא ויתרה על בעלה לטובתה, פנינה היתה מצירה לה תמיד. בכל פעם היא היתה מזכירה לחנה שאין לה ילדים והיתה מקניטה אותה בציניות: "מתי את הולכת להביא את ילדיך מבית הספר?" או "מתי את מכינה להם ארוחת צהרים". פשוט מיררה לה את החיים...

בכל שנה, היתה כל המשפחה נוסעת לשילה - זה היה המקום שבו עמד בית המקדש באותה עת - וחנה היתה מתפללת שם לפרי בטן, אולם היא לא זכתה לכך.

באותה שנה באה כל המשפחה לשילה לראש השנה, אלקנה הקריב קורבנות וכל המשפחה ירבה לחוגג יחד, אבל חנה ישבה ליד השולחן "ותבכה ולא תאכל", היא היתה עצובה וממורמרת על כך שעדיין אין לה ילד משלה. אלקנה ניסה לנחם אותה, באומרו "הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים", אבל עבור אשה שמשתוקקת לילד זוהי נחמה מאד קטנה.

לפתע קמה חנה והלכה להתפלל בבית המקדש, היא נכנסה לתוכו והתפללה בלחש לה'. היא הבטיחה שאם הקב"ה יזכה אותה בילד היא תקדיש אותו לעבודת ה', "ונתתיו לה' כל ימי חייו" - הוא יגדל להיות נביא וישרת את עם ישראל.

באותה שעה שחנה התפללה לעצמה בלחש בבית המקדש, ישב שם עלי הכהן הגדול הזקן והצדיק, והנה הוא רואה אשה עומדת ומדברת לעצמה... באותה תקופה לא היתה נהוגה "תפילת לחש" ולכן הוא סבר לתומו שהיא שיכורה. הוא פנה אליה אפוא ואמר לה "עד מתי תשתכרין", מדוע את מדברת לעצמך כל כך הרבה זמן!...

חנה פנתה אליו והסבירה לו: אדוני, אני לא שיכורה! "אשה קשת רוח אנכי!", אני מתפללת שה' יתן לי ילד. כשעלי גילה שחשדו היה לשוא והיא לא שיכורה, הוא בירך אותה על-אתר שה' ימלא את בקשתה, "אלוקי ישראל יתן את שאלתך" - "בשרה שנתקבלה תפלתה" (רש"י). ובזכות הברכה הזאת לשנה הבאה נולד שמואל הנביא.

אותו חסיד, ר' משה ממיר, הסבא של שז"ר, עמד בשעת קריאת ההפטרה מול פניו של הרבי, תוך כדי שהרבי קורא את סיפורה של חנה עם הניגון המרטיט של ההפטרה. לפתע הרבי הרים את עיניו והביט בו. ר' משה הרגיש בתוך לבו פנימה שהוא כבר נענה, הוא כבר קיבל את הברכה. כשהרבי קורא את ההפטרה על אשה שרוצה ילדים ומביט בו באותם רגעים, ובפרט שלרבי עצמו קראו שמואל, הוא כבר הרגיש שנתמלאה בקשתו.

מיד לאחר ראש השנה, הוא עמד לחזור לביתו, וכעת עליו להכנס לחדרו של הרבי כדי להפרד ממנו ולבקש במפורש את הברכה הנכספת! הלא הוא התחייב והבטיח לאשתו שהפעם הוא לא יתבייש וימסור לרבי את בקשתה! הוא עומד בתור, והנה הוא כבר עומד קרוב לפני מפתן דלתו של הרבי, הדלת נפתחת והוא מוצא את עצמו בחדרו של הרבי. לפתע הוא שומע את הרבי מזמזם - כאילו לעצמו - את הניגון של ההפטרה של ראש השנה! הדבר כל כך ריגש אותו עד שהוא פרץ בבכי כמו תינוק. הוא פתח את פיו וסיפר לרבי שהם לא זוכים לגדל את ילדיהם משום שאינם זוכים לאריכות ימים ר"ל, וכעת שוב אשתו בהריון, ולפיכך הוא מבקש מאד מהרבי ברכה לילדים בריאים לאורך ימים ושנים טובות.

הרבי האזין לדבריו של החסיד ר' משה, הריס את עיניו ואמר לו: "סע לשלום, התפללת בכוונה ותפילתך תתקבל אי"ה". ואחרי הפסקה קצרה הוא הוסיף: "א נאמען זאָלסטו געבן נאָכן טאַטען" - את השם (של התינוק) תתן אחרי האבא".

כשהוא שמע את דבריו של הרבי, הוא קפץ מתוך שמחה. הוא רץ מיד לתפוס את הרכבת הראשונה כדי לבשר במהירות לאשתו את הברכה שהוא קיבל. כאשר הוא ישב כבר בתוך הרכבת מתוך מנוחת הדעת, הוא החל להתעמק בדברי הרבי. הוא נזכר שהרבי אמר לו "לתת שם אחרי האבא", אבל הרבי לא הבהיר לאיזה אבא הוא מתכוון; האם לאביו של הרבי שנסתלק באותה שנה וקראו לו מנחם מענדל (אדמו"ר הצ"צ), או שמא כוונתו היתה לאביו שלו, של ר' משה גינצבורג, שקראו לו שאול. מצד אחד מוטלת עליו מצוות כיבוד אב ובכלל זה המנהג לקרוא לילדים על שם ההורים (ראה 'אוצר הברית' עמ' שלט בהערה). לאידך, נוהגים לתת שמות על-שם הרבי. וכך הוא יושב ברכבת ומתחבט בשאלה הזאת. תוך שהוא שקוע במחשבותיו הוא ירד מהרכבת, הגיע הביתה ובישר לאשתו בשמחה את החדשות, ושניהם המתינו למימושה של ברכת הרבי.

ואכן בחג הפורים, ביום המסוגל לניסים, ילדה הסבתא זלדה תאומים, שני בנים. שניהם נקראו "על שם האבא" כמצוותו של הרבי. התאום הראשון נקרא על שם האבא של הרבי, והתאום השני נקרא על שם אביו של ר' משה.

בפרשת השבוע, כי תבוא, אנחנו קוראים אודות הברכות שיבואו עלינו אם נקיים את מצוות ה'. מיד בפתיחה כמעט אנחנו קוראים את הברכה של "ברוך פרי בטןך" - ברכה לילדים. על הברכה הזאת התורה חוזרת פעמיים, וזוהי למעשה הברכה הכי משמעותית והכי חשובה שאדם יכול לאחל לעצמו.

אנחנו מתקרבים לראש השנה. מאז הסיפור של שרה אמנו שהתרחש לפני קרוב ל-4000 שנה, וסיפורה של רחל אמנו, ושאר הסיפורים שהתרחשו במשך כל תקופת התנ"ך, וכן בימיה של חנה אמו של שמואל הנביא, ועד לדורות האחרונים, כמו הסיפור של הסבא של שז"ר שהתרחש לפני כ-150 שנה לערך - כולם נענו בראש השנה!

כל אחד שיש לו ענין כלשהו שמעיק על לבו עליו לנצל את היום הזה, את ראש השנה, כדי לבקש מהקב"ה את כל הדברים הטובים שהוא משתוקק אליהם, ואנחנו בטוחים שהקב"ה אב הרחמן ימלא את בקשתנו ואת שאלתנו.

(מתוך הספר 'נשיא וחסיד' עמ' 35).

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד